

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

СТРАТЕГІЇ

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

08 червня 2023 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2023

КЕЙС-МЕТОД І СИМУЛЯЦІЙНА МЕДИЦИНА – ДОСВІД ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19 І В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	84
Д.А. Лашкул, О.О. Солов'юк	
OPTIMIZATION OF PEDIATRIC TEACHING IN WARTIME CONDITIONS.....	86
Н. Lezhenko, O. Pashkova, K. Samoylyk	
ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ ЗДМФУ	88
Л.В. Лукашенко, І.В. Лихасенко, В.А. Лисенко	
СКЛАДОВІ УСПХУ В НАДАННІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ В УМОВАХ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА	89
Н.С. Луценко, О.А. Рудичева, О.А. Ісакова, Т.С. Кирилова, Т.С. Михальчик	
ЗАСТОСУВАННЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ФАРМАЦЕВТІВ-ІНТЕРНІВ З ПИТАНЬ ФАРМАКОГНОЗІЇ.....	91
О.В. Мазулін	
НАВЧАННЯ В РЕЖИМІ ОНЛАЙН: ЗА ТА ПРОТИ	93
Г.І. Макуріна, Л.О. Чернеда	
ПРОБЛЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	95
О.З. Мельнікова, О.З. Іванченко	
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИВЧЕНІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН: РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ.....	97
Н.С. Михайловська	
АДАПТАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ МЕДИЧНИХ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ З УРАХУВАННЯМ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ	100
Є.О. Михайлюк	
ДОСВІД НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ-СТОМАТОЛОГІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	101
О.М. Міщенко, О.А. Варакута	
WAR IS WHAT HAPPENS WHEN LANGUAGE FAILS: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	103
Д.А. Москвітіна	
ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ФОРМ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ДОДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ: НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ В ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ.....	105
С.М. Недельська, В.І. Мазур, О.В. Кряжев, І.В. Самохін, Д.О. Ярцева, Л.І. Кляцька, Т.Г. Бессікало, О.С. Федосєєва, О.В. Лямцева	
ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС В УМОВАХ ВІЙНИ.....	106
О.І. Панасенко, А.С. Гоцуля	
ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ В УНІВЕРСИТЕЦЬКІЙ КЛІНІЦІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА ЗМІШАНОЇ ФОРМИ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ MS OFFICE 365	108
В.І. Перцов, О.В. Пономаренко, С.І. Савченко	
АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ СЛУХАЧІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ	109
С.Л. Подсевахіна, О.І. Паламарчук, О.С. Чабанна, Д.П. Мирний	
LABSTER PROGRAM AS A TOOL FOR ENRICHING STUDENT LEARNING EXPERIENCE IN HISTOLOGY, CYTOLOGY AND EMBRYOLOGY	112
О.І. Pototska, L.V. Makyeyeva, O.O. Popazova, T.S. Gromokovska, M.L. Tavrog, S.S. Popko	

Надзвичайний інтерес у здобувачів викликав кейс амбулаторного ведення пацієнта, який нещодавно переніс інфаркт міокарда та має фібриляцію передсердь. Зважаючи на провідну роль в структурі смертності населення України саме серцево-судинних захворювань, симуляція даної клінічної ситуації є надзвичайно актуальною. В залежності від запропонованого переліку реабілітаційних, діагностичних та фармакологічних заходів програма імітує різні варіанти ускладнень перебігу захворювання, що вимагає від здобувачів своєчасної реакції у вигляді зміни тактики ведення пацієнта.

Висновки. Використання кейс-методу з елементами симуляційної медицини в освітньому процесі в умовах пандемії COVID-19, а надалі воєнного часу, сприяє покращенню якості вивчення та засвоєння навчального матеріалу, оптимізації діалогу між викладачем і здобувачем вищої освіти, отриманню необхідних практичних навичок. Перспективним виглядає розширення переліку клінічних сценаріїв інтерактивної програми “Body Interact” з акцентом на кейси амбулаторного етапу ведення терапевтичного пацієнта.

Література

1. Gragg Ch.I. The Case Method at the Harvard Business School / Ch.I.Gragg. -New York: McGraw - Hill Company Inc., 1954. - P.6.
2. Porter L. Management education and development: drift or thrust into the XXI century / L.Porter, L. McKibbin.-N.Y.: Mc Graw - Hill, 1988. - 366 p.
3. Beverland M. What makes a good case study? A positivist review of qualitative case research published in Industrial Marketing Management, 1971–2006 / M. Beverland, A. Lindgreen // Industrial Marketing Management. – 2010. – Vol.39. - P.56 – 63.
4. Журавльова Л.В., Лопіна Н.А. Практично-орієнтований кейс-метод навчання в системі безперервної медичної освіти на основі інформаційно-освітніх вебтехнологій як спосіб симуляційного навчання : навч.-метод. Посібник для викладачів мед. освітніх закладів. – Харків : ХНМУ, 2019. – 76 с.
5. Самура І.Б., Тихоновський О.В. Кейс-метод як ефективний інструмент професійно-орієнтованого навчання у закладах вищої медичної освіти / Буковинський медичний вісник. – 2020. - Т.24.- №1 (93). - С. 227-233.

OPTIMIZATION OF PEDIATRIC TEACHING IN WARTIME CONDITIONS

H. Lezhenko, head of the Department of Hospital Pediatrics, O. Pashkova, professor of the Department of Hospital Pediatrics, K. Samoylyk, assistant of the Department of Hospital Pediatrics

Key words: distance education, innovative technologies, virtual patient.

Introduction. The imposition of martial law in Ukraine on February 24, 2022 due to full-scale armed aggression caused significant challenges for the education system. The transition to distance education made it possible to restore the educational process and provide students with the opportunity to continue obtaining a full higher education in Ukraine regardless of their current location, including abroad. However, the implementation of distance education, which began during the COVID-19 pandemic, had a certain negative effect on the academic performance of students and their motivation to study. In this regard, higher educational institutions faced the problem of maintaining the quality of education in new conditions [1]. The use of modern innovative technologies allows to transfer the learning process to a qualitatively higher level. As a result, there is a reorientation of traditional education to a fundamentally new one, where the role of the student changes: he becomes an active participant in the educational process.

Essential part. In order to ensure the quality of the educational process in the conditions of distance learning, the department of hospital pediatrics uses various innovative strategies, methods and techniques, the main goal of which is the development of the ability of independent problem solving in each student, which is especially important in medical education. A virtual patient is one of such innovative methods in which a specific clinical situation is simulated with full immersion in a dynamic, adaptive, interactive world [2]. Despite the fact that virtual reality is not a panacea, it is a powerful educational tool for specific learning purposes, and its implementation in the educational process is growing worldwide [3, 4].

Work with a virtual patient is clearly structured in its content. The discussion follows the principle of brainstorming, including the consideration of various ideas and hypotheses, alternative possibilities and various options for solving the problem, with further consolidation of the results at the final stage.

The advantages of simulation training are [2, 5]:

1. Absence of risk to the health of the potential patient;
2. Development of student's professional skills;
3. Unlimited opportunity to practice the skill;
4. Practicing actions in non-standard and critical clinical situations;
5. Output of work results online and in the form of a written conclusion;
6. Continuous improvement of acquired skills, work on mistakes to improve results;
7. Lowering the stress level during the first independent manipulations.

The use of a virtual patient in the learning process allows students to repeatedly rehearse specific actions, which contributes to the manifestation of confidence in performance and the elimination of possible errors, and to provide teachers with a simulated clinical experience [5]. During training with a virtual patient, standardized scenarios of clinical conditions are used. The focus of such scenarios is on decision-making, critical thinking and clinical reasoning, with the scenarios designed to replicate human interaction in a real clinical situation. Students work on various aspects of medical activity: collection of complaints, anamnesis, examination of the patient, appointment of laboratory and instrumental examinations, their interpretation, medical interventions, appointment of treatment, assessment of the effect of the drug on the patient's condition, and can also practice and improve clinical skills during remote teaching. As a result of using this method, the educational process becomes more productive, because the teacher combines theory with practice, and thus the student develops both theoretical knowledge, skills, and professional skills [6].

Working with a virtual patient should be a multi-step process. First, theoretical training of students is carried out according to a specific section of medicine. After mastering the theory, the stage of computer simulation comes, for which students are recommended to start working with the corresponding virtual patient. During the final part of the class, students receive a virtual summation and view automatically generated feedback on their performance. Such feedback and debriefing are key to learning outcomes. This allows medical students to check their efficiency in more detail and promotes peer learning, as students can share feedback with their colleagues and instructors when discussing specific learning points.

Conclusions. 1. The use of simulation technologies, in particular a virtual patient, significantly increases students' interest in the educational process and increases the effectiveness of practicing practical skills on models identical to real conditions, and brings the educational process to a qualitatively new level.

2. It is necessary to increase the number of academic hours for students to work with a virtual patient during training and expand the number of pediatric scenarios.

Literature

1. Вища освіта в Україні: зміни через війну: аналітичний звіт / С. Ніколаєв, Г. Рій, І. Шемелинець. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2023. 94 с.
2. Pottle, J. (2019). Virtual reality and the transformation of medical education. *Future healthcare journal*, 6(3), 181.
3. Burke SM. Cultivating critical thinking using virtual interactive case studies. *J Pediatr Nurs* 2017;33:94–6.
4. Bailenson, J. (2018). *Experience on demand: What virtual reality is, how it works, and what it can do*. WW Norton & Company.
5. Kononowicz, A. A., Woodham, L. A., Edelbring, S., Stathakarou, N., Davies, D., Saxena, N., ... & Zary, N. (2019). Virtual patient simulations in health professions education: systematic review and meta-analysis by the digital health education collaboration. *Journal of medical Internet research*, 21(7), e14676.
6. Ryan, E., & Poole, C. (2019). Impact of virtual learning environment on students' satisfaction, engagement, recall, and retention. *Journal of medical imaging and radiation sciences*, 50(3), 408-415.